

חברה משטר ותרבות באירופה במאה העשרים

ש"ת, סמסטר ב' תשע"ז, שני ורביעי 12-14 גילמן 307

מרצה: שגיא שפר sagisc@post.tau.ac.il

שעת קבלה: על פי תאום מראש במייל

חובות הקורס וחישוב הציון הסופי:

נוכחות והשתתפות תורמת: 10%. שימו לב, אני מתייחס ברצינות לציון הזה. יש מגוון דרכים שאפשר לתרום בהן לקורס, ותלמידות/ים שחשימלות שאין באפשרותם לתרום לסמינר באמצעות השתתפות בדיון מתבקשות/ים לפנות אליי במהלך השבועות הראשונים של הסמסטר (במייל או אחרי השעורים) ולדון איתי בדרכים אחרות להשתתפות כדי למנוע פגיעה בציון. הבהרה: השתתפות תורמת לא נמדדת במספר המלים או הפעמים שתרתמן לדיון אלא באיכות ההשתתפות, כלומר ברמת המחשבה והפרשנות שהצעתם, ביכולת שהפגנתן להבין את החומרים שקראתם, בבהירות הדברים שהצגתן ובתרומה שלכם לדיון פעיל של אחרים.

כתיבת פסקה. (יוסבר בשעור המבוא. הגשה עד השלישי באפריל בשעה 12:00) 15%

ניתוח מקור. הגשה בתחילת השבוע שבו מופיע המקור בסילבוס (רשימה תחולק) 25%

בחינה מסכמת: 50% מועד א' בשביעי ביולי בשעה תשע

בונוס בוחן גאוגרפיה עד 5 נקודות תוספת לציון (עד לתקרה של ציון 95) בשלישי במאי

פרק ראשון (13-15.3): מבוא

קריאה:

L.S. Stavrianos, *The Balkans since 1453* (New York: NYU Press, 2000), 568-569.

Mark Mazower, *Dark Continent* (New York: Vintage Books, 1998), ix-xv.

אריק הובסבאום, "המאה ממעוף הציפור", בתוך *עידן הקיצוניות* (עם עובד: תל-אביב, 1999), 13-26.

פרק שני (20-22.3): המהפכה הרוסית ואירופה

קריאה:

טימותי סניידר, *ארצות דמים* (ירושלים: כתר, 2012), 42-80.

Sheila Fitzpatrick, *The Russian Revolution* (Oxford: Oxford University Press, 2008), 49-57, 61-72.

מקורות:

Lenin's theses on the question of a separate peace with Germany 20.1.1918. See <http://www.marxists.org/history/ussr/government/foreign-relations/1918/January/20.htm>

פרק שלישי (27-29.3): אירופה של מדינות לאום? עקרון ההגדרה העצמית והאוטופיה של סוף המלחמה

קריאה:

John. G. Ikenberry, *After Victory* (Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2001), 117-139, 155-160

L.S. Stavrianos, *The Balkans*, 571-582

מקורות:

Woodrow Wilson, 14 points speech, January 1918. See http://avalon.law.yale.edu/20th_century/wilson14.asp

Selections from The Polish Minority Treaty (1919). See <http://holocaustfall2010.wikispaces.com/file/view/Minorities+Treaty.pdf>
for full text see http://www.macalester.edu/courses/intl245/docs/treaty_poland.pdf

Seating chart at the Paris peace conference and related maps

פרק רביעי (3.4, 19.4): ההגדרה העצמית מחזון למציאות

שימו לב: מדובר בפרק מפוצל סביב חופשת פסח. ב-3.4 נדון במשאל העם בשלזיה העילית וב-19 נדון בחילופי האוכלוסיה בין יוון ותורכיה ובהסכם לוזאן.

קריאה:

Gregory F. Campbell, 'The Struggle for Upper Silesia, 1919-1922', *Journal of Modern History* 42, 1970, 361-385.

Erik-Jan Zürcher, 'Greek and Turkish refugees and deportees 1912-1924', Working paper Universiteit Leiden department of Turkish Studies January 2003.

מקורות:

Convention concerning the Exchange of Greek and Turkish Populations, Lausanne 30.1.1923

קריאת רשות:

Tomasz Kamusella, 'Upper Silesia 1870-1920: Between Region, Religion, Nation and Ethnicity', *East European Quarterly* 38(4) 2004, 443-462.

מטלה ראשונה: כתיבת פסקה. הגשה עד יום שני, שלישי באפריל בשעת תחילת השעור.

פרק חמישי (24-26.4): זירת המאבק האידיאולוגי באירופה בין המלחמות

שימו לב: לרגל טקס יום השואה יתחיל השעור ביום שני בשעה אחת בדיוק. לאור העיכוב הזה סביר שהפרק הזה יתמשך לתוך השבוע של ראשית מאי.

קריאה:

Mark Mazower, *Dark Continent*, selections from chapters 1,2,4

שארל בלוק, "צרפת, גרמניה ומדיניות המעצמות בתקופת מלחמת האזרחים", "זמנים" 23\22 (1986), 107-114.

במהלך השעור ביום רביעי נצפה בסרט התעודי "מדריד לפני חניטה" ונשוחח עם יוצר הסרט ערן טורבינר

מקורות:

Excerpt from an article on Fascism which Mussolini wrote (with the help of Giovanni Gentile) for the *Enciclopedia Italiana* in 1932. See <http://www.historyguide.org/europe/duce.html>

אלכסנדר פן, ספרד על המוקד

דולורס איברורי, אתם ההיסטוריה

פרק שישי (1-3.5): כפר נגד עיר, עיר נגד כפר באירופה של המאה העשרים

קריאה:

Robert G. Moeller, "Economic Dimensions of Peasant Protest in the Transition from Kaiserreich to Weimar," pp. 140-168 in Robert G. Moeller ed., *Peasants and Lords in Modern Germany* (Boston: Allen and Unwin 1986). (read only until p. 161)

מקורות:

Kurt Tucholsky, 'Berlin and the Provinces', Anton Kaes, Martin Jay and Edward Dimendberg (eds.), *The Weimar Republic Sourcebook* (Berkeley: University of California Press, 1994), 418-420.

בוחר גאוגרפיה למעוניינים יערך בעשר הדקות האחרונות של השעור ביום רביעי.

פרק שביעי (8-10.5): אלימות והמדינה במחצית הראשונה של המאה

קריאה:

Sven Lindqvist, *Exterminate all the Brutes*, Joan Tate (trans.), (New York and London: The New Press, 1996), 46-68, 142-160.

Sven Lindqvist, *A History of Bombing* (London: Granta, 2000), selection

מקורות:

Selections from Winston Spencer Churchill, *The River War: An Historical Account of The Reconquest of the Soudan*, 2 Vols., ed. Col. F. Rhodes, illus. Angus McNeill (London: Longmans, Green, 1899), 82-164. (For full text see <http://www.fordham.edu/halsall/mod/1898churchill-omdurman.asp>)

פרק שמיני (15-17.5): אירופה בתום מלחמת העולם השנייה

קריאה:

טוני ג'אדט, אחרי המלחמה: תולדות אירופה מאז 1945 שרון גירון (תרגום) (ירושלים: הוצאת הספרים ע"ש מאגנס דביר, 2009), 37-54, 59-68, 69-93.

מקורות:

Wolfgang Borchert That is our Manifesto

http://ilocker.bsu.edu/users/rwarner/WORLD_SHARED/resource/manifest.html

במהלך השעור ביום שני נצפה בסרט "גיבור בעל כורחו" ונקיים בעקבותיו דיון בשאלות שהוא מעלה.

פרק תשיעי (22-24.5): ראשית המלחמה הקרה

קריאה:

Mark Mazower, *Inside Hitler's Greece* (New Haven and London: Yale University Press, 1993), 355-377.

מקורות:

President Harry Truman's address before a joint session of Congress, March 12, 1947 ("the Truman Doctrine") see http://avalon.law.yale.edu/20th_century/trudoc.asp

פרק עשירי (5-7.6, 29.5): התחממות המלחמה הקרה וחלוקת אירופה

קריאה:

חולף שטיינינגר, 'האגרת של סטאלין ממרס 1952 — האם הוחמצה הזדמנות לאיחוד מחדש?', בתוך שולמית וולקוב (עורכת), מחלוקה לאיחוד: גרמניה 1945-1990 (עם עובד: תל אביב, 1992), 193-206

Geoffrey Warner, "The United States and the armament of West Germany, 1950-54," (review article) *International affairs* 61(2), 1985, 279-286.

Edith Sheffer, *Burned Bridge* (Oxford and New York: Oxford University Press, 2011), 97-117.

מקורות:

The Stalin Note and Western Responses. Documents nr. 1 and 3 in
http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/sub_doclist.cfm?startrow=1§ion_id=14&sub_id=215

Andrei Sakharov remembering the Hydrogen bomb tests in Jussi M. Hanimäki and Odd Arne Westad (eds.) *The Cold War: A History in Documents and Eye Witness Accounts* (Oxford: Oxford University Press, 2003), 275-277.

פרק אחד עשר (12-14.6): מדינת הרווחה, צרכנות, ניאו-ליברליזם

קריאה:

טוני ג'אדט, *אחרי המלחמה*, 393-427.

Victoria De Grazia, "The Consumer-Citizen," *Irresistible Empire: America's Advance through Twentieth-Century Europe* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2005), 338-348, 350-365.

מקורות:

מילטון פרידמן על מדינת הרווחה, 1978:
<http://www.youtube.com/watch?v=QJEP1BzSeMQ&feature=related>

פרק שנים עשר (19-21.6): שיח זכויות האדם והתפתחותו במאה העשרים

קריאה:

Stephane Audoin-Rouzeau and Annette Becker, *14-18: Understanding the Great War* (New York: Hill and Wang, 2002), 134-142.

Vaclav Havel, *Open Letters* (New York: Vintage Books, 1991), selection from pp. 125-214 (exact pages will be announced ahead of time).

מקורות:

The United Nation's Universal Declaration of Human Rights (1948):
<http://www.un.org/en/documents/udhr/index.shtml>

פרק שלושה עשר (26-28.6): סיכום והכנה לבחינה

אין קריאת חובה לשבוע זה